

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Lidice, okres Kladno

273 54 Lidice, Tokajická 160

Identifikátor školy: 600 043 606

Termín konání inspekce: 16. a 17. prosinec 2004

Čj.:	c5-1001/05-1111
Signatura:	ob3ay113

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola Lidice, okres Kladno (dále v textu MŠ) je zřízena jako právní subjekt s příspěvkovou formou hospodaření ke dni 1. lednu 2003 na základě rozhodnutí zastupitelstva obce Lidice. Umístěna je v upravené neúčelové budově umístěné v centru obce. Její součástí je školní jídelna poskytující stravování docházejícím dětem a zaměstnancům MŠ.

Ve školním roce 2004/2005 jsou v provozu dvě třídy, do kterých je zapsáno celkem 30 dětí ve věku od tří do šesti (sedmi) let. Většina z nich bydlí v Lidicích, ale dochází i několik dětí z okolí, např. z Buštěhradu. Z celkového počtu mají dvě děti odklad povinné školní docházky o jeden rok. Skupiny dětí ve třídách jsou převážně věkově homogenní. Kapacita MŠ je respektována a v obou třídách zcela využita.

Provoz zařízení je stanoven po projednání s rodiči na dobu od 6:30 do 16:00 hodin.

Vzdělávání a výchova dětí jsou realizovány podle vlastního vzdělávacího programu s názvem *Svět kolem nás*, který v dílčích aspektech vychází ze schváleného dokumentu *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání* (dále v textu RVP PV) a z publikace *Barevné kamínky*.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekce je zjištění a hodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy ve školním roce 2004/2005,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy ve školním roce 2004/2005,
- průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole ve školním roce 2004/2005 a ke dni inspekce.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Pedagogický proces v MŠ zajišťují tři pedagogické pracovnice včetně ředitelky. Dvě učitelky splňují podmínku odborné a pedagogické způsobilosti k vyučování v MŠ a mají zároveň i dlouhodobou odbornou praxi v délce 28 a 25 let. Třetí z vyučujících nesplňuje podmínky odbornosti, jako učitelka pracuje na zkrácený pracovní úvazek, který doplňuje její základní povinnosti provozní zaměstnankyně. Kolektiv je stabilizován a funkčně spolupracuje. Pracovní doba učitelek se střídá v pravidelných intervalech v ranní a odpolední službě, třetí pedagogická pracovnice zajišťuje převážně pouze služby při odpoledním odpočinku dětí. Skladba úvazků je z hlediska kvalifikovanosti učitelek, postupného scházení a rozcházení dětí a organizačních potřeb režimu dne stanovena účelně. Souběžné působení učitelek je promyšleně vymezeno s ohledem na zajištěnou bezpečnost dětí v době pobytu venku nebo při realizaci dalších náročnějších aktivit.

Provoz MŠ a školní jídelny zajišťují dvě zaměstnankyně. Koordinace jejich celodenních činností je zajištěna v souladu se stanoveným vnitřním režimem tak, aby byly uspokojovány základní potřeby dětí a naplňovány vzdělávací cíle.

Organizační struktura MŠ je v základním schématu obsažena ve vnitřních směrnících, které stanovují *režim dne* (doba pobytu dětí venku nenaplnuje žádoucí dvouhodinovou dotaci), jeho *personální zajištění s vymezením pracovní doby a konkrétních povinností* všech zaměstnanců. Práva zaměstnanců vymezena nejsou. Učitelka zastupující v případě potřeby ředitelku je poučena o svých základních povinnostech. Doložené a kontrolované vnitroorganizační

směrnice převážně nejsou opatřeny datem platnosti a prokazatelně projednány se všemi pracovníci. Obsah některých z nich neodpovídá aktuální situaci v MŠ, tj. *Pracovní řád*, rozpracované pracovní povinnosti a pracovní náplně ředitelky a učitelky.

Vnitřní informační systém MŠ funguje operativně. Nejdůležitějším zdrojem informací jsou každodenní individuální jednání ředitelky s pracovníci. Společné porady jsou využívány v menší míře, jejich jednání směřuje většinou k zajištění odpovídajících provozních a organizačních podmínek MŠ (dle doložených záznamů) a k předávání informací o dětech a výsledcích vzdělávání.

Ředitelka uplatňuje demokratický styl vedení pracovního kolektivu, podporuje aktivitu a tvořivost všech zaměstnankyň. Plán dalšího odborného osobnostního růstu učitelek není pro školní rok 2004/2005 konkrétně zpracován, nabídka dalších vzdělávacích aktivit v pedagogických centrech (např. Praha, Kladno) je využívána spíše sporadicky. Pedagogická knihovna v MŠ je nedostatečně doplňována aktuálními odbornými a metodickými materiály k současné mateřské škole a jejímu poslání v oblasti vzdělávání předškolních dětí (např. chybí aktuální RVP PV a Manuál).

Zvýšenou pozornost věnuje ředitelka metodické pomoci učitelce bez odborné kvalifikace (konzultace - návrhy na obsah činností s dětmi, výchovné postupy, bezpečnost).

Denní kontakt se všemi zaměstnanci a operativní vstupy ředitelky do tříd jí umožňují sledovat a na základě vlastních hodnotících kritérií oceňovat kvalitu práce všech zaměstnankyň. Zaměření kontrolní činnosti vychází z plánu, doložené záznamy o její realizaci však obsahují převážně pouze popisné a obecné formulace. Hospitační činnost má ve vztahu ke sledování aplikace současných priorit a inovativních postupů v práci učitelek průměrnou úroveň. Účinně však směřuje k zajištění jednotného postupu učitelek při naplňování vlastních vzdělávacích cílů a uspokojování všestranných potřeb dětí. Hlubší analýza výsledků v hodnocení uplynulého období školního roku 2003/2004 chybí.

Personální podmínky ovlivňují vzdělávání a výchovu, jejich celková úroveň je hodnocena jako průměrná.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Budova MŠ je aktuálně v dobrém technickém stavu. Její vnitřní uspořádání je výsledkem dlouhodobých úprav a dostavby původní budovy, které směřovaly k vytvoření podmínek pro celodenní pobyt dětí a funkční provoz MŠ a školní jídelny. V budově jsou dvě prostorově rozdílné třídy, pro obě třídy společná šatna a sociální zařízení dětí, samostatná ložnice, školní kuchyně a velmi malá ředitelna. Sociální zařízení pro dospělé je přístupné (nevhodně) pouze přes školní kuchyni nebo přímo zvenku.

Školní zahrada při MŠ má přírodní prostředí, vybavena je základním sportovním a hrovým zařízením.

Vybavení tříd dětským nábytkem je početně dostačující, převážně vhodné a účelné a je cíleně a promyšleně využíváno v souladu s potřebami dětí a vzdělávacími záměry pedagogických pracovníků.

Prostorové dispozice, uspořádání nábytku a materiální vybavení v jednotlivých třídách je rovněž rozdílné. V prostorově větší třídě jsou vytvořeny velmi dobré podmínky pro spontánní aktivity i individuální a skupinovou řízenou činnost. V menší třídě jsou omezené možnosti pro zařazování obsahově bohatých a pestrých spontánních aktivit, protože množství a sortiment hraček, pomůcek a doplňků je nedostatečné. Naopak velmi dobře jsou v této třídě umožněny tělovýchovné, pěvecké a hudebně-pohybové aktivity, pro které je k dispozici dostatečné vybavení sportovním náradím a náčiním, klavírem, elektrotechnikou a dětskými hudebně-rytmickými nástrojky. Scházení a rozcházení dětí a jejich spontánní hrové aktivity

jsou z těchto důvodů realizovány v denním režimu převážně ve větší třídě, která poskytuje dětem dobře dostupné hračky, pomůcky a pracovní materiály, účelně vybavené hrové koutky, příjemné a podnětné prostředí. Děti jsou prostředím motivovány k samostatnému rozhodování a výběru hraček a pomůcek, učí se návykům vzájemné komunikace při formulaci svých potřeb a přání a fixují si potřebné pracovní a sebeobslužné návyky při úklidových činnostech. Učitelkám podmínky třídy umožňují zařazovat plánované skupinové a individuální činnosti i navozovat obsahově bohatší tvořivé hry dětí. Ve všech prostorách MŠ je udržováno čisté a podnětné prostředí.

Ředitelka postupně reaguje na prioritní potřeby rozvoje školy a podle finančních možností materiální zdroje inovuje.

Aktuální materiálně-technické podmínky ovlivňují komplexní naplňování přijatých vzdělávacích cílů MŠ, jejich celková úroveň je hodnocena jako dobrá.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací program *Svět kolem nás* obsažený v *Ročním plánu práce* deklaruje současné obecné cíle předškolního vzdělávání podle RVP PV a vymezuje priority MŠ, které vyplývají z dosud dosažených výsledků. Jejich rozpracování do jednotlivých ročních témat a dílčích podtémat je pouze částečně konkretizováno v týdenním plánu, ale bez výraznější diferenciaci náročnosti pedagogických záměrů vzhledem k věkové skladbě dětí ve třídách. Přestože je deklarována předchozí roční práce s dokumentem RVP PV, je zřejmé z formálního zpracování plánu i z jeho obsahu a užití terminologie, že dosud nejsou učitelkami plně pochopeny a osvojeny hlavní principy, cíle a specifika předškolního vzdělávání v rámci tohoto dokumentu. Evaluační činnost je v práci učitelek směřem k jednotlivým dětem postupně uplatňována, podle zpracovaných kritérií jsou dokladovány její výsledky. Učitelky se i nadále s novými dokumenty seznamují. Dalšími aktivitami (placenými), které rozšiřují nabídku metod a forem působení na děti, jsou plavecký výcvik, výuka anglického jazyka a cvičení aerobiku. Tyto aktivity jsou výběrově zvoleny rodiči pro část dětí a zajišťovány v rámci provozu MŠ. Vzdělávací program přijatý pro školní rok 2004/2005 je v souladu se současnými obecnými cíli předškolního vzdělávání.

Povinná dokumentace školy je vedena v předepsaném rozsahu a na platných tiskopisech. Chybějící část údajů v evidenci dětí byla v průběhu inspekce doplněna. Kontrolovaný dokument *Přehled výchovné práce* neobsahuje v jedné třídě konkrétní údaje o celodenních aktivitách dětí, popisuje pouze dopolední činnosti. Tím neposkytuje zcela ucelený přehled o naplňování vzdělávacích záměrů ve všech úsecích režimu dne v MŠ.

Kontrolní činnost v oblasti naplňování vzdělávacího procesu je realizována, poznatky jsou formulovány převážně popisně a pouze v obecné rovině. Závěry jsou s učitelkou projednávány a slouží především k sjednocení pohledů na jednotlivé děti a konzultaci postupů při potřebě individualizované péče.

Ve dnech inspekce režim dne a zařazované spontánní a řízené činnosti umožňovaly naplňování základních potřeb dětí. Činnosti se střídaly většinou vyváženě, časové rozložení aktivit respektovalo psychohygienické požadavky. Přechody mezi jednotlivými činnostmi byly voleny zpravidla plynule, i když z potřeby zajištění bezpečnosti dětí většinou frontálně (přechody ze tříd, odchod z MŠ na vycházku). Individuální potřeby, přání a zájmy dětí učitelky respektovaly, poskytovaly jim diferencovaný časový prostor pro dokončování činností podle osobního tempa (oblékání, stravování). Zapojení dětí do sebeobslužných činností např. při stolování vykazovalo nižší efektivitu. Pitný režim je v MŠ zavedený a byl částí dětí využíván. Odpolední odpočinek – spánek dětí je zařazován podle individuálních

potřeb dětí a na základě dohody s rodiči, zajištěny jsou i náhradní hrové aktivity. Vytvořené psychohygienické podmínky a pozitivní klima MŠ podporují komplexní rozvoj dětí a uspokojují jejich všestranné potřeby.

Prostor ke kontaktům s rodiči je vytvářen při předávání dětí. Rodiče mohou nahlížet do třídy a informovat učitelky o aktuálním stavu a potřebách svých dětí a učitelky pravidelně předávají informace o dětech rodičům. Zavedený systém prezentace aktuálních zpráv v písemné podobě je pro rodiče nedostatečný. V době inspekce byly ve vstupních prostorách MŠ zveřejněny neúplné a zčásti i nesprávné informace. Naopak vhodně a účinně jsou zařazovány společné akce, např. oslavy a besídky v MŠ, veřejná vystoupení v obci a domově s pečovatelskou službou, návštěvy výstav v místním muzeu atd.

Průběh a výsledky vzdělávání

V době konání inspekce bylo hospitováno u obou kvalifikovaných učitelek. Sledovány byly spontánní a řízené aktivity i režimové organizační úseky dne. Kvalita práce učitelek byla srovnatelná a pozitivně ovlivňovala celodenní prožívání pobytu v MŠ dětmi.

Spontánní činnosti

Pro naplňování spontánních činností byly vytvořeny dobré prostorové i materiální podmínky. Děti měly možnost výběru hraček, pomůcek, kamaráda, převážně i délky trvání činnosti pro realizaci svých záměrů. Dostatek příležitostí měly i k využívání námětového koutku k rozvoji tvořivé hry. Především mladší děti manipulovaly a experimentovaly s novými hračkami a stavebnicemi, objevovaly možnosti jejich využití i vzájemných souvislostí na základě vlastní zkušenosti. Výraznější podíl učitelek na obohacování a rozvíjení spontánních her byl zaznamenán u jedné učitelky. Obě pedagogické pracovnice důsledně podporovaly zejména sociální učení a rozvoj přátelských vztahů. Respektovaly individuální tempo i možnost dokončit hru, u nejmladších dětí i jejich možnosti v délce soustředění na hru a častější střídání činností. Atmosféra ve třídě byla přátelská a téměř bezkonfliktní, s výrazným aktivním zapojením dětí do klidné a zaujaté hry. Prostor k vyjádření přání a potřeb byl dětem poskytován v dostatečné míře, hodnocení chování i výkonů bylo většinou pozitivně laděné a povzbudivé. Důslednost při průběžných úklidových činnostech prokázaly obě učitelky (úklid hraček a osobních věcí). Podporovaly a dále upevňovaly správné hygienické, společenské a kulturní návyky. Vytvořily dostatečný prostor pro komunikaci s dětmi, citlivě a účinně využily předvánoční atmosféru ve třídě k citovému prožívání dětí.

Spontánní výchovně-vzdělávací činnosti byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Řízené činnosti

Řízené didakticky cílené aktivity korespondovaly se zvoleným tématem. Zařazovány byly formou jednotné nabídky a frontálně organizované činnosti bez možnosti širšího výběru z více variant a diferencované náročnosti pedagogických záměrů. Obsah činností byl propojen s reálným životem, účinně bylo využíváno předchozích zážitků, poznatků a dovedností dětí. Nabídka činností s ohledem na vývojové zvláštnosti byla diferencována pouze s ohledem na přání dětí. Pohybové aktivity byly účinné, měly dobře zajištěné hygienické podmínky. Pozitivní slovní hodnocení i vlastní vzor učitelky byly motivací zejména pro starší děti. Dramatické činnosti s využitím vhodně zvolených pomůcek umožnily aktivní zapojení všech mladších dětí a poskytly jim uspokojení z citového prožitku. Opakování písniček a básní na besídku však bylo realizováno bez výraznější motivace. Učitelky podporovaly samostatnost dětí, umožnily jim uplatnit vlastní fantazii a představivost při výtvarné činnosti. Vzájemná komunikace byla převážně vyvážená, děti měly dostatečný prostor k vyjádření svých zájmů.

Při frontálně řízené činnosti bylo méně dbáno na řečovou kázeň dětí. Přístup učitelek k dětem byl akceptující a vstřícný. Kladně laděná hodnocení výkonů dětí podporovala jejich aktivitu a byla impulsem k další činnosti.

Kvalita řízených výchovně-vzdělávacích činností byla celkově hodnocena jako dobrá.

Průběhové výsledky výchovně- vzdělávací činnosti

Pohybové dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky odpovídají vývoji jednotlivých věkových skupin, jejich kvalita je velmi dobrá. Zaznamenána byla i velmi dobrá úroveň hygienických, pracovních a sebeobslužných návyků. Zdvořilostní a společenské návyky jsou dětmi přiměřeně uplatňovány. Vzájemné vztahy mezi mladšími a staršími dětmi byly téměř bezkonfliktní, starší děti si uvědomují svoji sociální roli ve vztahu k mladším kamarádům. V přirozených situacích uměly děti převážně srozumitelně vyjádřit svá přání a osobní potřeby. Při hrových činnostech se projevovaly prvky počínající spolupráce především u starších dětí a byl patrný jejich pozitivní vliv na mladší děti. Nabízené aktivity děti aktivně a většinou i radostně přijímaly, k učitelkám projevovaly důvěru a respektovaly jejich autoritu. Dobré znalosti prokázaly v oblasti hudebních a dramatických činností, znají mnoho písní, básní a pohybových her. Úroveň jejich výtvarných prací, výtvorů a výrobků dosahuje rovněž dobré kvality.

Průběh a průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti byly celkově hodnoceny jako dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina* mateřské školy Lidice ze dne 6. 11. 2002, vydala Obec Lidice, č.j. 818/2002, s účinností ke dni 1. lednu 2003
2. *Rozhodnutí o změně* zařazení mateřské školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 5. 2. 2003, vydal KÚ Středočeského kraje, odbor školství, mládeže a sportu, č.j. OŠMS/2392/2003/We, s účinností ke dni 1. 1. 2003
3. *Výkaz Škol (MŠMT) V1-01 o mateřské škole* ke dni 30. 9. 2004, ze dne 1. 10. 2004
4. *Výroční zpráva MŠ Lidice* (bez data platnosti)
5. *Hodnocení školního roku 2003/2004*
6. *Roční plán školy* (bez data platnosti)
7. *Řád školy* (bez data platnosti)
8. *Pracovní řád* (bez data platnosti)
9. *Pracovní náplně zaměstnanců*
10. *Organizace dne* (bez data platnosti)
11. *Personální zajištění provozu MŠ, rozpis pracovní doby zaměstnanců* (bez data platnosti)
12. *Plán pedagogických a provozních porad* (bez data platnosti)
13. *Evidence dětí (Rozhodnutí o přijetí do MŠ, evidence docházky, evidenční listy, Přehled výchovné práce - dvě třídy)*
14. *Vzdělávací program Svět kolem nás*
15. *Třídní plán výchovné práce Svět kolem nás* (společný pro dvě třídy)
16. *Hodnotící tabulky - děti, kritéria hodnocení zaměstnanců*
17. *Záznamy z hospitační činnosti ve školním roce 2004/2005*

18. Podkladová inspekční dokumentace – mateřské školy (materiál ČŠI)
19. Poslední inspekční zpráva ze dne 27. března 2000.

ZÁVĚR

Pedagogický kolektiv je složen převážně z odborně a pedagogicky způsobilých učitelek s delší odbornou praxí v předškolním zařízení, které spolu s provozními zaměstnankyněmi tvoří dobře spolupracující tým. Spolehlivé fungování MŠ a naplňování vzdělávacích programů je zajištěno, ale část zpracovaných vnitřních dokumentů, upravujících provoz a vzdělávací proces, není zpracována aktuálně, jasně a zcela správně. Působení ředitelky na obě součásti subjektu je zřejmé a průběžné. Ve vedení lidí však absentuje plánovitý systém dalšího odborného růstu učitelek zaměřený na současné cíle předškolního vzdělávání a systematická kontrolní činnost.

Přestože je MŠ umístěna v neúčelové budově, její prostory jsou pro docházející děti v rámci dispozičních podmínek vhodně uspořádány a dobře vybaveny. Všechny pracovnice vytvářejí dětem příjemné a esteticky působící prostředí, které děti motivuje k aktivnímu prožívání pobytu v MŠ a umožňuje jejich rozvoj v rámci přijatého vzdělávacího programu ve všech oblastech jejich osobnosti. V plánování kvalitativního rozvoje materiálně-technického zázemí je zřejmé promyšlené respektování potřeb dětí.

Učitelky pracují většinou plánovitě a v souladu s obecnými cíli předškolního vzdělávání. Struktura, rozsah a obsahová kvalita zpracování vzdělávacího programu je ve vztahu ke koncepčnímu záměru dobrá. Učitelky ve své práci respektují specifika vlastních podmínek a skladbu dětského kolektivu a funkčně uplatňují své odborné znalosti a osobní dovednosti. Jejich pedagogická činnost byla ve dnech inspekce převážně komplexní, s respektem k individuálním potřebám dětí a s pozitivním působením na jejich seberealizaci a sebevědomí. Rezervy byly zjištěny v šíři a pestrosti nabídky zejména plánovaných řízených činností a v jejich rámci i užitých metod a organizačních forem práce.

MŠ Lidice od poslední inspekce v roce 2000 nevykazuje (kromě změn souvisejících s přechodem do právní subjektivity) výraznější posun v úrovni celkových podmínek a v organizaci a průběhu výchovně-vzdělávací činnosti.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrý (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Školní inspektor a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Marcela Ladmanová

M. Ladmanová v.r.

V Praze dne 11. ledna 2005

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. 1. 2005

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Eva Novotná, ředitelka mateřské školy

E. Nováková v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení k rukám inspektorky na adresu: Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Učňovská 1/100, 190 00 Praha 9 – Jarov. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2005-01-28	c5-1001/05-1111
Zřizovatel	2005-01-28	c5-1001/05-1111

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.